

Parbode

Xtra

**PROTEST
LOOPT UIT
DE HAND**

**NPS QUO
VADIS?**

EN MEER!

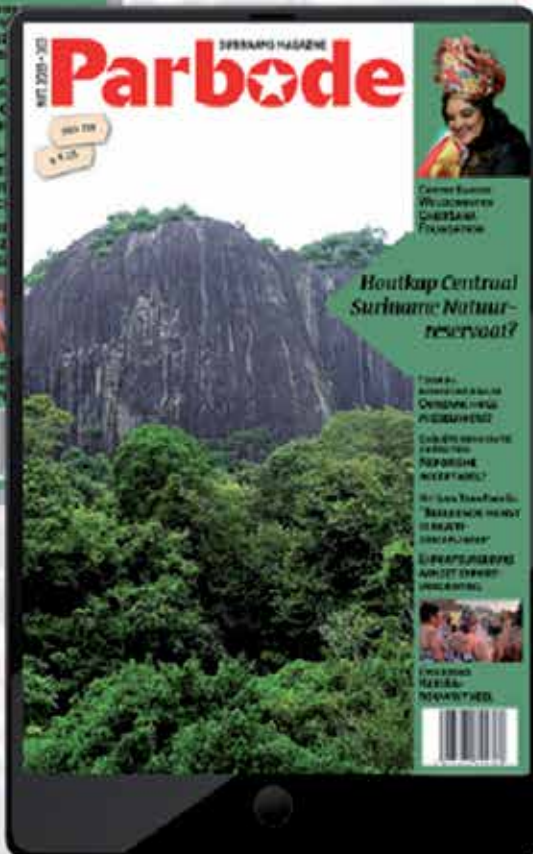
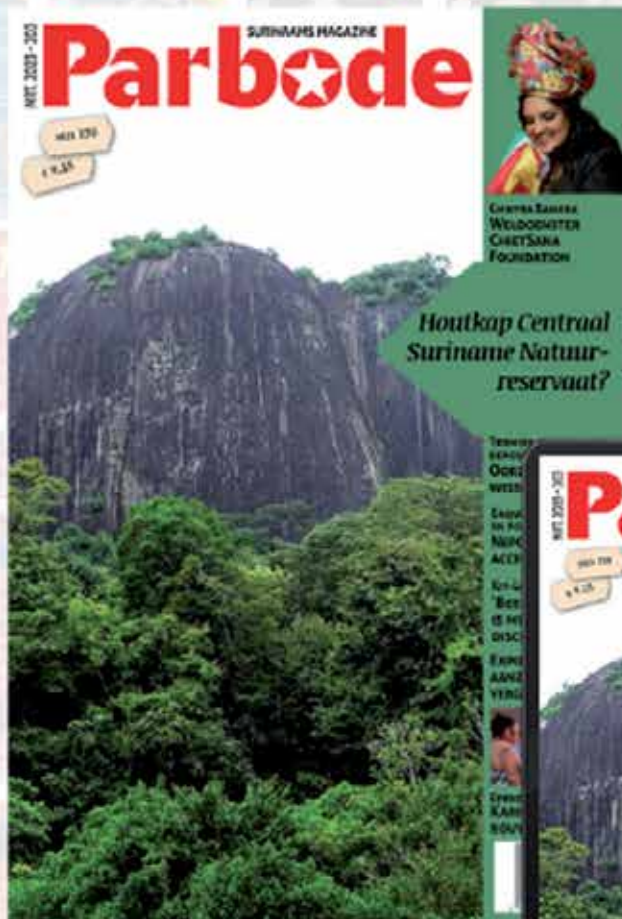

#01

Parbode

SURINAAMS MAGAZINE

is ook te verkrijgen door een (digitaal) abonnement te nemen! Scan de QR-code of ga naar www.parbode.com/abonneren

597-7110669 www.parbode.com/abonneren/

Voorwoord

Xtra Parbode!

Het was al lange tijd onze wens en nu is het eindelijk zover: de eerste editie van onze digitale uitgave *Parbode Xtra*. Uiteraard zal uw vertrouwde *Parbode* nog gewoon elke maand uitkomen, en kan men daarop een hard copy of digitaal abonnement nemen, maar door middel van deze extra uitgave willen we extra actualiteit bieden en alvast een voorproefje geven van de artikelen in het komende nummer.

In deze eerste editie belichten we onder meer de uittreding van de NPS uit de regeercoalitie en de uit de hand gelopen protestdemonstratie van 17 februari jongstleden. We hopen van harte dat ook deze extra dosis *Parbode* talloze edities mag meemaken!

Julian Neijhorst

Hoofdredacteur

Colofon

Parbode Xtra is een digitale uitgave van de Stichting Parbode

Kromme Elleboogstraat 3 boven, Paramaribo

Telefoon/App: (+597) 7110669

Website: www.parbode.com

E-mail: parbode@gmail.com

Aan dit nummer werkten mee: Julian Neijhorst (hoofdredacteur), Samantha Waridjan en Jordi De Smedt (stagiair)

Lay-out: Jordi De Smedt

Administratie/Advertenties: Lytania Bishoen

Abonneren: www.parbode.com/bestelparbode/

Niets uit deze uitgave mag geheel/gedeeltelijk worden overgenomen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever

Bericht voor onze lezers in Nederland!

Parbode Magazine wordt helaas niet meer verkocht in winkels in Nederland. U kunt uw vertrouwde magazine verkrijgen door een abonnement af te sluiten. Ook een abonnement op de digitale *Parbode* is mogelijk. Voor meer informatie zie www.parbode.com.

Redactie *Parbode*

Het verhitte februarioprotest

De vreedzame protesten van vrijdag 17 februari zijn onverwachts compleet uit de hand gelopen. Verhitte demonstranten bekogelden het pand van De Nationale Assemblée en drongen binnen in de hal van het gebouw. Relschoppers maakten vervolgens misbruik van de chaotische situatie door objecten in de fik te steken en winkels te plunderen. De onlusten gingen nog uren door in de rest van de (binnen)stad.

DOOR JORDI DE SMEDT

06 72 11
WIE DITZ
ALLEEN BLIJVEN
ZIET LICHT
IN DETUNNEL

In de avond van donderdag 16 februari wordt een veiligheidszone nabij het Onafhankelijkheidsplein aangekondigd, aangezien er voor vrijdag een serieuze protestmanifestatie gepland staat tegen het beleid van president Santokhi en vicepresident Brunswijk. Op de vooravond van de grote protestdag is organisator Stephano 'Pakittow' Biervliet zeer enthousiast. De opkomst zal massaal zijn, in de zon of in de regen. Samen met de staking van onderwijs- en andere grote vakbonden lijkt het de ideale dag om op straat te komen.

De dag van het protest gaat in vrede van start. De mensen, ook vanuit verschillende districten, komen richting het Onafhankelijkheidsplein. Hier en daar zie je al wat kartonnen bordjes met leuzen als 'Weg met criminaliteit'. De mensen op straat eisen vooral het aftreden van de president en protesteren tegen de hoge inflatie, hoge prijzen en de economische malaise in het land. Kithura (38), een vredige demonstrante, haalt aan: "De situatie

is bar slecht, de salarissen zijn niet meer rendabel en je komt niet rond." Het is voor de Surinaamse burgers passen en meten.

lets na elf uur komt de soundtruck van Pakittow met opzweepende muziek in zicht. Hij was aanvankelijk door de politie tegengehouden en mocht niet doorkomen. Op een gemoedelijke manier wandelt iedereen het plein op richting De Nationale Assemblée. De truck parkeert voor het gebouw en enkele actievoerders houden hun speech. Het publiek wordt opgezweept om op te komen voor zichzelf.

De pleidooien zwakken wat af en niemand lijkt een idee te hebben voor het vervolg van de protestactie. Moeten we verder rijden met de truck of toch maar voor het parlamentsgebouw blijven? Pakittow laat de truck een stukje verder rijden, naar zijn zeggen op aandringen van op het voertuig slaande betogers. Tientallen mensen richten zich naar het DNA-gebouw en roepen 'Weg met Chan! Weg met Chan! Weg met Chan!'.

**'De situatie is bar slecht,
de salarissen zijn niet
meer rendabel en je komt
niet rond'**

Sfeer slaat om

De sfeer slaat al snel om als er plotseling schoten klinken en enkele boze betogers het parlamentsgebouw bekogelen. De veiligheidstroepen zijn niet voorbereid op het uit de hand lopen van de 'vreedzame' betoging. Een groep betogers kan al snel het complex binnentreden en vernielingen aanrichten. De politie komt traag op gang om de plaats te beschermen en de binnendringers onder controle te krijgen. Na enkele hevige minuten wordt er traangas ingezet door de veiligheidsdiensten, waarbij ook vele onschuldige demonstranten op het plein worden getroffen. Het volk schrikt en loopt zo snel mogelijk weg van het plein. De (militaire) politie schiet met losse flodders om de demonstranten terug te dringen. Stenen en zelfs traangas worden vanuit het plein teruggegooid. Verhitte demonstranten kantelen de auto van journalist René Gompers

van *Starnieuws* om en laten die in rook opgaan. Er wordt ook gepoogd het DNA-gebouw en het Hoekhuis in brand te steken. Zaterdag wordt dat ook geprobeerd met de LTS 1 en *Radio SRS*. Na enige tijd schuift de militaire muur op via de Waterkant. Ook bij de Centrale Bank van Suriname wordt nog veel geschoten op relschoppers om die weg te drijven. Protestleider Pakittow is tijdelijk 'spoorloos'.

'Vanuit onbekende personen in de menigte ben ik bedreigd, met zichtbare wapens. Er bestaat bij mij geen enkele twijfel dat openbare geweldplegers in onderling contact stonden. Ik heb de aanwezige agenten verzocht mij in veiligheid te brengen en hier is geen gehoor aan gegeven. Met moeite heb ik mijn naasten, waaronder minderjarigen in veiligheid kunnen brengen. Ondanks bedreigingen, heb ik de omgeving kunnen verlaten', stelt hij later in een verklaring.

Wel zichtbaar is zijn soundtruck

waarvan de banden door de ordehandhavers zijn lekgeschoten. De chauffeur zou geprobeerd hebben op militairen in te rijden.

Op hetzelfde moment vinden er ook ongestoord plunderingen van winkels in de stad plaats. De modus operandi (communicatie via portofoons, meenemen van brandbare spullen, ingezette busjes) doet sterk vermoeden dat het om een vooraf georganiseerde bende-actie gaat. Het duurt uren vooraleer de binnenstad weer rustig is. Rond 16 uur zijn de grote rellen afgekoeld en zijn de nodige maatregelen genomen.

In de vooravond van de bewogen dag zijn er ook problemen met sociale media. WhatsApp, Facebook en Instagram zijn slecht bereikbaar in Suriname. De autoriteiten bevestigen later dat deze werden geblokkeerd om verdere samenzweringen tegen te gaan.

Na de verhitte dag is een soort avondklok ingesteld voor de binnenstad die wordt afgesloten. De politie vraagt iedereen om binnen te blijven en winkeliers worden opgeroepen om hun zaken ook dicht te houden 'in het belang van de openbare orde'. Dit moet de rust laten terugkeren in de stad.

De conclusie van de autoriteiten op 18 februari luidt: gecoördineerde actie. Volgens de veiligheidsdiensten waren de plunderingen goed georganiseerd. Ook minister Kenneth Amoksi van Justitie en Politie vindt dat de acties gepland zijn. Het bewind wijst met de vinger naar de actieleiders. Zij zouden verantwoordelijk zijn voor de rellen en ellende. Pakittow meldt zich op 18 februari aan bij de politie. Naast activisten Pakittow, Raoul Abdoelrahman en Lesley Welzijn worden tientallen relschoppers/plunderaars gearresteerd. Voorts is een groot aantal personen gewond geraakt op de protestdag.

Terug naar normaal

Op maandag 20 februari mag alles weer open. In de binnenstad is echter nog bijna alles dicht. Er is in het algemeen sprake van een 'normalisatie'. Het plan is om zo snel mogelijk het gevoel van veiligheid te herstellen. Winkels en benzinstations kunnen weer klanten ontvangen. Bushouders aangesloten bij de Particuliere Lijnbushouders Organisatie houden hun bussen echter in de garage en eisen hun achterstallige subsidies op. De scholen gaan vanaf dinsdag weer open voor de leerlingen. Het besluit om terug te gaan naar het normale leven en

beperkende maatregelen op te heffen is in samenspraak met alle betrokkenen genomen, zei de president zondag op de nationale televisie.

Op een aantal plaatsen in de stad blijven wel extra veiligheidsmaatregelen van kracht. Zo worden op bepaalde wegen extra patrouilles uitgevoerd en zijn er veiligheidstroepen aanwezig bij onder meer het telecombedrijf Digicel, de Energie Bedrijven Suriname en scholen, heeft de regering besloten.

Er zijn maandag ook veel veiligheidstroepen in Lelydorp, waar de president woont, en ondernemers sluiten uit voorzorg hun winkels. Dit naar aanleiding van een oproep voor een protestactie te Lelydorp op sociale media zondag.

De rest van de week verloopt relatief rustig. President Santokhi bezoekt dinsdag geplunderde winkels in de stad. Het verzoek tot invrijheidstelling van Pakittow die te Santo Boma vastzit wordt, tot ongenoegen van velen, afgewezen. Op 27 februari wordt hij eindelijk vrijgelaten.

Het is uitkijken naar de volgende dagen en weken. Gaat de regering ongestoord op de oude voet verder? Komen er nog mensen op straat of keert de rust terug in Suriname? Het februariprotest toont in ieder geval aan hoe groot de onvrede en woede bij de burgers is. Mensen zijn het huidige beleid en de jarenlange corrupte beslissingen van de machthebbers beu. ✪

De onmacht van Santokhi

TEKST REDACTIE PARBODE

BEELD KABINET VAN DE PRESIDENT

Na tien jaar NDP aan de macht, snakte een merendeel van de Surinaamse bevolking in 2020 naar verandering. Het land was opgezadeld met torenhoge buitenlandse schulden; de leningen werden niet besteed aan verbetering van de economie, maar veelal weggegeven of ze verdampten door corruptie en vriendjespolitiek. De 'Bouta-highway' in Para waaraan een prijskaartje van 60 miljoen US-dollar kleeft is daar een voorbeeld van. Politiek leider Santokhi en zijn VHP boekten dankzij dit sentiment een overweldigende overwinning tijdens de verkiezingen van 2020. Santokhi profileerde zich als de sheriff, onkreukbaar en bestrijder van corruptie. Zijn achtergrond als politieman en minister van Justitie en Politie hielp daarbij. Er waren ook weinig alternatieven voorhanden

die redelijkerwijs weerstand konden bieden aan de NDP, dus stemden veel kiezers op de VHP. Echter heeft Santokhi als president dit mandaat niet kunnen waarmaken. De vorming van de regering begon al zeer bedenkelijk. De VHP-voorman voelde zich gedwongen om snel en zonder harde condities vooraf een coalitie te sluiten met de ABOP van Brunswijk, die geen enkele affiniteit heeft met rechtsstaat en integriteit. Was zo'n coalitie met Brunswijk wel noodzakelijk? Misschien wel, maar vrijwel alle kroonjuwelen werden tijdens de coalitie-onderhandelingen erg makkelijk weggegeven waardoor de ABOP ontegenzeggelijk veel macht en invloed kreeg in het kabinet en er geen zicht was dat de wetteloosheid van Brunswijk zou worden ingetoomd. De sterke associatie met Brunswijk is een

fundamentele bom onder het kabinet-Santokhi. Het is erg ongeloofwaardig om in zo'n setting 'law and order' uit te stralen. Santokhi ging bovendien ook zelf in de fout, door diverse, op zijn zachtst gezegd, onhandige benoemingen vanuit eigen kring. Een tactische blunder, het creëerde een beeld van nepotisme en vriendjespolitiek (let wel, het kiezersmandaat ging daarover), en dit beeld achtervolgt hem tot op heden. Was dit gebrek aan politiek gevoel en ervaring? In een historische uitzending van het Nederlandse programma *College Tour*, wist de president geen duidelijk antwoord te geven op vragen over dit thema.

Muurvast

Op economisch gebied zat de regering muurvast. Het land was opgezaagd met forse schulden aan buitenlandse partijen, een mondiale crisis (COVID-19, oorlog Oekraïne) en de binnenlandse economie was geruïneerd. Herfinanciering en structurering van de schulden zou alleen mogelijk zijn als de binnenlandse economie zou worden gereorganiseerd. In hoofdlijnen betekent dit efficiëntere en kleinere overheid, hogere belastinginkomsten, minder subsidies en minder corruptie. Dit pakket van eisen is geen verrassing, elke econoom weet dat dit de basis is voor financiële herstructurering op weg naar een gezonde economie. De regering had bij aanvang geen duidelijk programma op de plank liggen om de overheid en economie te reorganiseren. Hier win je in Suriname ook geen verkiezingen mee. De kiezer luistert liever naar mooie beloften dan naar pijnlijke boodschappen. Santokhi grijpt initieel naar de bekende middelen, die zo kenmerkend zijn voor de Surinaamse aanpak. Maak een rondje bij diverse donoren variërend van het IMF tot Nederland, van Dubai tot India, om leningen en giften te werven. En probeer de natuurlijke hulpbronnen te exploiteren door op voorhand concessies te verzilveren (olievondsten voor de kust). Dit zijn geen structurele verbeteringen van de economie terwijl buitenlandse donoren en investeerders juist op zoek zijn naar een stabiele economische situatie.

En hier wrekt zich het gebrek aan programma en strategie. Het beleid oogt chaotisch en weinig coherent. Hoe zal de noodzakelijke hervorming van de financiën eruitzien? Welke concrete keuzes worden er gemaakt? Een voorbeeld is de wankelende koers rondom de Surinaamse Luchtvaart Maatschappij, een prestigebedrijf dat tijdens zijn levensduur de overheid en belastingbetalers alleen maar geld heeft gekost. Op het gebied van de verhoging van belastinginkomsten, is

de belasting over toegevoegde waarde (btw) van stal gehaald. De btw kan op termijn zorgen voor een eerlijkere verdeling van belasting, omdat iedereen deze moet betalen, dus hogere inkomens die meer uitgeven betalen meer. Maar het is technisch zeer ingewikkeld om in te voeren en het raakt wel de hele samenleving, dus vooral de zwakkeren merken

zuinig beleid te voeren door de overheidsuitgaven te minimaliseren. En dat brengt de belangrijkste zwakte van Santokhi aan het licht. Een president zijn voor alle Surinamers in tijden van crisis en een dialoog aangaan met de gehele samenleving. Het is niet eenvoudig om de Surinaamse economie te saneren. Dit zal initieel voelbaar zijn voor de gehele bevolking

als eersten de effecten. Andere belastingen (die technisch eenvoudiger zijn in te voeren) en vooral de meer vermogenden raken, bijvoorbeeld belasting op grond, worden niet ingevoerd, mede omdat dit de achterban van de VHP raakt. Het kabinet straalt niet uit dat het het maximale doet om de hogere inkomens meer te belasten, de zwakkeren te ontzien en ook zelf een

en vereist empathische kwaliteiten van de leider van het land, die bereid is de dialoog aan te gaan met het land, en die draagvlak creëert voor de plannen. Op dit terrein heeft Santokhi nog een lange weg te bewandelen. 🗳️

Roadmap NPS: van exit naar exito

Op 15 februari stapte de Nationale Partij Suriname (NPS) uit de regeringscoalitie. Voorzitter Gregory Rusland deelde het nieuws mee tijdens een persconferentie in partijcentrum Grun Dyari. Sindsdien staan het politieke spectrum en het hele land op hun kop. Kan de groene partij zijn vergane glorie terugkrijgen?

TEKST JORDI DE SMEDT

BEELD ARCHIEF PARBODE

De laatste jaren verloopt het voor de Nationale Partij Suriname niet zo vlot in de coalitie. Volgens NPS-voorzitter Rusland zijn er meerdere beslissingen genomen zonder dat hij als coalitiepartner op de hoogte was. Voor de partij is het genoeg geweest en ze wil niet meer samenwerken. Ze zal als autonome fractie binnen De Nationale Assemblée (DNA) functioneren. De huidige coalitie bestaat zonder de NPS nog uit de VHP en ABOP/PL. Die laatste is een samenvoeging van twee hechte politieke partners met samen tien DNA-zetels. De VHP van Santokhi is met twintig zetels de grootste partij en heeft de belangrijkste posten in beheer zoals het presidentschap en de ministeries van Financiën en Planning en BIBIS (Buitenlandse Zaken, International Business en Internationale Samenwerking). De qua zetels op een na grootste coalitiepartij, de ABOP

van Ronnie Brunswijk, kreeg invloedrijke posten zoals het vicepresidentschap, het DNA-voorzitterschap, het grondministerie, en de ministeries van Natuurlijke Hulpbronnen en Justitie en Politie. Mede door de vriendjespolitiek en politieke benoemingen is er niet veel vertrouwen in de coalitie. Zo regelen Santokhi en Brunswijk familieleden op verschillende belangrijke functies en drijft het ene corruptieschandaal na het andere boven water. Op 30 oktober 2022 geeft de partij-achterban het NPS-bestuur mandaat om uit de regeercoalitie te treden als er vanuit de regering geen omhuiging komt naar een verantwoord sociaal beleid. Als in de daaropvolgende maanden talloze druppels de NPS-emmer laten overlopen, staat het besluit voor de groenen vast.

Portefeuilles inleveren

De NPS gaat verder als zelfstandige fractie in DNA. Dat wil zeggen dat de uit de regering getreden partij alle portefeuilles zou moeten afgeven. De partij beheert de posten Onderwijs, Wetenschap & Cultuur en Ruimtelijke Ordening en Milieu. Maar de ministers Marie Levens en Silvano Tjong-Ahin zullen toch voorlopig hun functie behouden. De beslissing is gemaakt tussen de leiding van de NPS, president Santokhi en de andere coalitieleiders om de begrotingsbehandeling van 2023 te kunnen afwerken.

Mathematisch bezien is het vertrek van de NPS maar een kleine barst voor president Santokhi en zijn overgebleven partners.

Comeback?

Voor de NPS begint het werk in ieder geval nu echt. Het is voor velen weer een eerste stap in de goede richting. Nu de samenwerking met de VHP en ABOP/PL niet meer concreet is, hopen ze meer mensen achter zich te krijgen. Er heerst ook een negatieve kijk op de terugtrekking van de partij uit de coalitie. De politieke verantwoordelijkheid naar de kiezers toe is hierdoor helemaal weggefallen. Volgens critici geven de groenen de schuld aan de president en kijken ze niet kritisch naar zichzelf. De partij zal moeten werken aan een comeback. En die zal niet zomaar uit de lucht komen vallen. De NPS zal zich goed moeten profileren om jonge kiezers binnen te halen. Ze hebben vernieuwing nodig en hebben misschien te lang geteerd op het succes van voormalig president Rinaldo Venetiaan.

De achterblijvende coalitie heeft nog altijd dertig zetels en kan dus royaal verder blijven regeren. De NPS had met slechts drie zetels nauwelijks invloed in de coalitie. Hoewel de partij bij de laatste verkiezingen qua stemmen (32.394) de grootste coalitiepartij werd na de VHP (108.378), zegt het aantal behaalde stemmen niet alles in het huidige kiessysteem van Suriname. Een stem van een kiezer in Paramaribo, waar de NPS nog steeds een grote aanhang zou hebben, is 'minder waard' dan van iemand die in een ander district woont. De grote vraag is of de NPS bij de volgende verkiezingen en een eventueel gewijzigd kiesstelsel forse zetelwinst zal boeken.

Enkele weken geleden installeerde de NPS een nieuw afdelingsbestuur in Sipaliwini. De doelen liggen dus duidelijk ook nog in het verre binnenland. Ze willen het district warm maken voor de volgende nationale verkiezingen. Voorzitter van de NPS-afdeling Sipaliwini, Eddy Pansa, hoopt dat in zijn district de partij zal herrijzen. Zoals vele partijen in Suriname wil de NPS hard inzetten op de onderwijsmogelijkheden en de financiële toestand.

Met de installatie in Sipaliwini, zijn bijna alle districten voorzien van een nieuw afdelingsbestuur voor de komende drie jaar.

Momenteel zijn velen binnen en buiten de NPS tevreden met het uitreden uit de coalitie. Nu nog de vraag of de NPS weer zal toenemen in populariteit of ten dode is opgeschreven. 🌟

Wat staat Suriname te wachten?

Tekst Manuel Sewgobind

Beeld Collectie Kabinet van de President

De rust lijkt terug in de fles, Paramaribo haalt opgelucht adem. Maar voor hoelang?

17 februari 2023 is en zal een memorabele dag blijven: een dag waarop burgers de straat op gingen om hun ongenoegen en ontevredenheid kenbaar te maken. Van deze gelegenheid hebben ook opposanten van de regering, veelal uit kringen van de NDP van Bouterse die daartoe waren aangemoedigd, gebruik (lees: misbruik) gemaakt in een poging regering en parlement beentje te lichten. In hoeverre er strafbare feiten zijn gepleegd, is aan het Openbaar Ministerie om klaarheid in te brengen. Niettemin: de kritiek dat het water is gestegen tot de lippen, is niet verzonnen.

Ontkennen dat er diepe ontevredenheid smeult, zou grenzen aan naïviteit. Kort gezegd: het gaat niet goed, met velen die ervaren dat er iets droevigs gaande is, velen lopen vast, worden tobbend wakker uit een droom die dat niet is, en zich afvragend hoe de dag door te komen, en de dag daarna, de maanden daaropvolgend.

17 februari 2023 is het begin van een les: niet alles wat zich die dag heeft afgespeeld, is af te keuren. Die dag heeft een signaal afgegeven, die uitwerking behoeft. Is die dag het begin van een traditie, die zich steeds zal herhalen (wat wij niet zouden willen) of markeert die dag (met geschiedkundige betekenis) het begin van een wederopbouw na de periode van potverteren, schuldopbouw van 3 miljard US-dollar, en aanwakkeren van etnische tegenstellingen door een gewelddadig regime onder Bouterse? De miljardenstaatschuld is een permanente dreiging waarmee de regering van Chan Santokhi moet dealen. Hij moet ook zien af te

rekenen met agressie en invasie van de club rondom Bouterse. Als sommigen het bewust hebben over 'koelies' (en sommige anderen over 'negers'), wordt de eenheid onder de bevolking ondergraven. Hoe dan ook: Bouterse heeft er genoeg redenen voor om om zich heen te maaien en zijn achterban (als een vergelijkbare Wagner-eskader in Oekraïne) naar voren te dirigeren, en te wachten op het moment om zijn opponent te vermorzelen als een boa constrictor.

Verbijsterend is de verdediging en rechtvaardiging door het stemvolk: 'Bouterse was erg, maar Chan is erger'. Is de huidige president voornemens om niet vijftien, maar zestien tegenstanders door een militair squadron te laten verpletteren? En voor zover bekend is Santokhi niet veroordeeld tot twintig jaar cel wegens een aandeel

in drugssmokkel, en heeft hij niet karrevrachten vol contant geld verdiend aan goud- en houtconcessies. Terwijl er bij Bouterse leegte is te constateren (daarboven) aan competenties, was er toen geen coronapandemie en energiecrisis, geen Oekraïne, geen inflatievirus.

De rode loper moet voor Bouterse worden uitgerold, menen zijn misleide sympathisanten. En zien zij, de aanhangers, niet in dat Bouterse in 1981 nog enige houdbaarheidsdatum had, maar dat die termijn is verstreken, en er geen rek meer in zit? Daags na 8 december 1982 (blijft in de geschiedenisboeken staan als een rots, en kan niet worden gewist!) is hij ontmaskerd als een komodovaraan, die de langzame en brute moord op vijftien tegenstanders heeft gerechtvaardigd ('Het waren zij of wij'). Dat Chan erger zou zijn, is schaamteloos stupide en een manipulatie van feiten.

'Bouterse heeft genoeg redenen om zijn achterban naar voren te dirigeren'

Keerpunt

17 februari zou een keerpunt moeten zijn. Ontevredenheid is een gegeven. Het signaal is afgegeven, en de taakstelling voor de huidige regering is geformuleerd. Kun je 2023 straks noteren als het Jaar van de Ontknoping? Het jaar waarin treurnis wordt verdrongen door een draaglijke lichtheid? Het is niet onmogelijk om prioriteiten te kiezen die goodwill kunnen genereren. De NDP zal alles in het werk stellen en actiever proberen om het wantrouwen in de regering aan te wakkeren en de confrontatie niet te schuwen. Het antwoord hierop is anticiperen op de demonstraties door niet alleen strafbare feiten te laten onderzoeken, maar te tonen dat een goede afslag wordt genomen. Hulp aan kwetsbaren is een morele opdracht, want de hoge prijzen knellen gevaarlijk op het menselijk bestaan.

Pijnloos zijn maatregelen niet, maar leg om te beginnen de vinger op de wonden.

Strijd tegen het nergens toe leidende ambtenarenapparaat dat uit zijn voegen is gegroeid. Ambtenaren met een dubbele baan die op de loonlijst staan en niet functioneel zijn, zullen moeten vertrekken. Schaf het werkloosheidsstelsel voor parlementariërs af en voer een belastinghervorming door waarbij de rijken een grotere bijdrage leveren. Zorg voor een vangnet voor de allerarmsten, verbied het bevoordelen van vrienden en familie (benoemingen (ook bij Staatsolie) en douceurtjes in de vorm van percelen moeten worden teruggedraaid). Er moet een (nieuw) anti-corruptieteam komen en de bevolking moet vroegtijdig worden geïnformeerd en bondgenoot worden gemaakt van te nemen maatregelen.

Santokhi is niet te benijden. Hij heeft het moeilijk, niettemin bevindt hij zich midden in de politieke arena (waar hij intern strijd moet leveren) en midden in een mondiale crisis, maar hij bezit meer competenties dan zijn voorganger, wat hem een voorsprong geeft. Zal hij kans zien om voldoende geldschietters te vinden, zowel binnen als buiten Suriname? Hij kan laten zien dat hij morele waarden heeft en is doordrongen van de urgentie om het roer om te gooien. Een herschikking van prioriteiten kan ook ervoor zorgen dat hoogopgeleiden niet snel zullen beslissen om het land te verlaten. Vertrouwen winnen is doorslaggevend voor zijn succes. Het Internationaal Monetair Fonds zal moeten beseffen dat strenge eisen (die velen schaden) in het kader van de saneringen, moeten worden losgelaten of versoepeld. Dit instituut zal China (aan wie Bouterse Suriname heeft verpand) moeten overtuigen tot coulance. Nederland moet ook inschikken: Den Haag (BuZa-minister Hoekstra zegt desgevraagd in de Tweede Kamer dat 'Suriname een heel breed palet krijgt') moet spoedig duidelijkheid geven over de vorm en hoogte van de financiële steun. Nederland kan ook overwegen om een groot deel van de schuld over te nemen, deels als schenking en deels tegen een betaalbare rente. Santokhi kan met zijn pakket aan verbeteringen veel vrienden maken en voorkomen dat Suriname terugvalt tot een buitengewoon ongewenst verleden. En voorkomen dat Bouterse de macht grijpt en daardoor voor justitie ongrijpbaar wordt. ✪

Wat lees je in de nieuwe Parbode?

1

Houtkap in Centraal Suriname Natuurreservaat?

In 2000 werd het Centraal Suriname Natuurreservaat (CSNR) aangewezen als UNESCO Wereldnatuurerfgoed. Bij de oprichting waren er grootse plannen: er werd een fonds voor het reservaat opgericht en veel geld geïnvesteerd in de ontwikkeling van toerisme en onderzoek. Ook werd een overeenkomst gesloten dat het beheer van het reservaat samen met de lokale gemeenschappen zou worden gedaan, zodat zij ook profijt zouden hebben van het reservaat. Maar wat is er – ruim twintig jaar na dato – van alle plannen terechtgekomen? De afgelopen jaren wordt vanuit de Kwintigemeenschap ten noorden van het reservaat vaker gemeld dat daar illegale houtkap plaatsvindt. Mensen zijn gefrustreerd dat er niets met deze meldingen is gedaan. En als in 2020 de coronapandemie uitbreekt, vallen ook de inkomsten uit toerisme van de ene op de andere dag volledig weg. Samen met natuurgidsen Rayan Madhar en Irvin Ristie en met bootsman Reggie Jozefzoon reizen we naar het gebied om poolshoogte te nemen. De reis naar het CSNR neemt bijna een hele dag in beslag: vanuit Paramaribo is het zes uur rijden over de verbindingsweg naar Witagron, een dorp aan de noordgrens van het reservaat. Ondanks dat het kleine droge tijd is, regent het vrijwel voortdurend. Grote logging trucks volgeladen met boomstammen rijden in tegengestelde richting. De zware wagens hebben de weg helemaal stuk gereden. Lees verder in de maarteditie.

2

Termijndepositoveilingen oorzaak hoge wisselkoers?

De Open Markt Operaties en termijndepositoveilingen van de Centrale Bank van Suriname zijn bedoeld om de inflatie en de wisselkoersstijging in bedwang te houden, maar vooralsnog lijken alleen de commerciële banken er beter van te worden. Zij draaiden vorig jaar miljoenenwinsten in tijden dat de burger steeds dieper in zijn portemonnee moet tasten. Waar loopt het mis?

3

Enquête over democratie en politiek: Nepotisme acceptabel?

Niets is zo deprimerend als de resultaten van een enquête-onderzoek naar het vertrouwen in de democratie en politieke instituten in Suriname. Voorlopige resultaten van nieuw onderzoek van Stichting Projekta en de Universiteit Leiden in Nederland bevestigen dat het vertrouwen van burgers in politieke instituten zoals de president, de regering en het parlement nog steeds (heel) laag is, maar legt ook de vinger op de zere plek: burgers zien corruptie en nepotisme van hun favoriete politici eerder door de vingers zolang ze dit combineren met af en toe wat eerlijkheid.

Eerste exporteursbeurs: een bescheiden aanzet tot exportvergroting

De enorme discrepantie tussen het import- en exportvolume behoort al jaren tot de kernproblemen van de Surinaamse economie. Het ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie (EZ) hield recentelijk daarom voor (potentiële) exporteurs de eerste editie van de Exporteursbeurs. De beurs had een vrij bescheiden karakter, het is duidelijk dat de weg naar export nog een grote uitdaging is voor Surinaamse ondernemers.

Chietra Bahora, weldoenster van ChietSana Foundation

“Als ik elke dag maar één iemand blij kan maken met iets kleins, is mijn dag al helemaal oké”, zegt Chietra Bahora, voorzitter van de vijf jaar oude Stichting ChietSana Foundation.

Het Kariña rouwritueel Epekodono

In het derde weekend van oktober werd het leven van cultuurdrager Nardo Aluman op aarde afgesloten met familie, vrienden en bewoners van zijn geboortedorp Galibi. Dit feestelijk ritueel, om na een jaar van sober leven de rouw op te heffen, werd door Nardo vastgelegd en zal in boekvorm worden uitgebracht, vertelt weduwe Josien Aloema-Tokoe. Ze pleit ervoor dit Kariña-ritueel, Epekodono, vast te leggen en toe te passen bij het verwerken van de decembermoorden en de coronadoden. “We moeten in feite een heel grote symbolische Epekodono houden op het Onafhankelijkheidsplein om alle hebi's te verbranden. Die houden ons namelijk tegen om vooruit te gaan.”

7

Er waait een nieuwe wind door het RCR Zorghotel in Paramaribo-Noord

Dankzij een aanpassing in de Nederlandse wetgeving kunnen zorgbehoevende Nederlanders naar Suriname op vakantie met steun van de Nederlandse zorgverzekeraar. Het RCR Zorghotel maakt zich op voor een nieuwe stroom aan 'zorgtoeristen'.

8

Stonfutu Hendriette Tjon A Ong was bij Billiton directiesecretaresse van Johan Ferrier

De modieuze, vrolijke, 91-jarige Hendriette Tjon A Ong woont al 21 jaar in Huize Margriet. Oma Jetty, zoals ze bekend staat, is geboren op 24 mei 1931 in Paramaribo als jongste uit een gezin van zes kinderen. "In 1960 vertrok ik met mijn man naar Nederland vanwege zijn verdere studie. Ik werkte als administratieve kracht bij verzekeringsmaatschappij De Brandaris. Ik vertrok later naar Engeland om een cursus Engels te volgen en keerde met een diploma naar Nederland terug", vertelt oma Jetty. Het echtpaar keerde in 1965 terug naar Suriname. Jetty ging als directiesecretaresse aan de slag bij Billiton. Wijlen dr. Johan Ferrier was toen directeur.

9

Kit-Ling Tjon Pian Gi: 'Beeldende kunst is multidisciplinair'

Beeldend kunstenares Kit-Ling Tjon Pian Gi bracht vorig jaar haar Alakondre-roman uit, een unieke fusie tussen woordkunst en beeldende kunst. "We zijn in Suriname alakondre en moeten dat enorm koesteren", betoogt de kunstenares, die inmiddels al vijftig jaar haar vak vol passie uitoefent.

En nog veel meer!

Bericht voor onze lezers in Suriname!

Door onvoorziene problemen met het transport zal de maarteditie van Parbode iets later dan normaal in de winkel liggen.

Onze verontschuldigen voor dit ongerief.

Redactie *Parbode*

De toekomst is digitaal

Eind vorig jaar bereikten we de mijlpaal van tweehonderd gepubliceerde edities van opiniemaandblad *Parbode*. In de afgelopen periode hebben zich daartegenover andere belangrijke ontwikkelingen voorgedaan binnen ons bedrijf en zullen we alle zeilen moeten bijzetten om uw lijfblad voort te zetten. Er is een aantal actiepunten opgesteld, waarbij onder andere wordt gefocust op de digitale ontwikkelingen in het medialandschap.

Na het overlijden van onze uitgever Jaap Hoogendam in januari 2020, werd het magazine voortgezet door zijn erfgenamen. Conform de wens van Jaap heeft – vorig jaar – een overdracht plaatsgevonden naar een nieuwe stichting. Inmiddels is het pand aan de Wichersstraat waarin de redactie van *Parbode* huisvestte verkocht; voorlopig mogen we gebruikmaken van het pand aan de Kromme Elleboogstraat 3.

We draaiden de laatste jaren sowieso al op verlies, maar met de economische en coronacrisis alsook de gevolgen van de oorlog in Oekraïne daarbovenop, zijn onze perspectieven zeer zorgwekkend geworden. Het blad is waarschijnlijk nooit winstgevend geweest; Jaap was in het verleden bereid de tekorten te dekken, maar de stichting kan dat niet.

Na bijna zeventien jaar papieren producties staat *Parbode* bovendien op een kruispunt. Met de opmars van het mobiele beeldscherm is het verwachtbaar dat in de nabije toekomst het segment van de papieren markt voor kranten en magazines een steeds kleiner publiek zal bereiken. Nieuws in papiervorm wordt een luxeproduct en zal alleen maar duurder worden. De toekomst is online.

Om het hoofd boven water te houden richten we ons nu sterk op onder meer het promoten van het abonnement op de digitale versie en het verbeteren van onze digitale diensten. We zullen immers moeten meegaan met de digitale revolutie.

Nieuwe lezers en huidige abonnees worden aangemoedigd om, in plaats van het abonnement op de papieren editie, een digitaal abonnement te nemen. Vanwege de hoge druk- en distributiekosten van de papieren editie is deze een stuk duurder dan de digitale versie. De lezer kan dus geld besparen door te kiezen voor het digitale abonnement.

Actiepunten

De uitdaging van de stichting en de redactie is om binnen redelijke termijn ervoor te zorgen dat het blad zichzelf financieel kan bedruipen. De stichting beschikt niet over eigen middelen of andere inkomsten, dus als we niet snel genoeg break-even kunnen draaien ziet de toekomst er somber uit.

Voor begin 2023 is daarom een aantal acties in gang gezet. Naast extra marketingcampagnes via sociale media, willen we meer advertenties en advertorials (ook in Nederland) verkopen. Overigens willen we het karakter van het blad niet veranderen. Het moet een onafhankelijk, journalistiek magazine blijven, met niet alleen kritische artikelen maar ook gewoon mooie verhalen. Het streven is om het magazine in alle opzichten nog aantrekkelijker te maken voor onze lezers. Deze *Parbode Xtra* is daarvan een voorbeeld. Wij hebben er alle vertrouwen in en hopelijk u als lezer ook.

We vragen u om mee te helpen *Parbode* in stand te houden. Dat kan op veel verschillende manieren, variërend van een donatie tot sponsoring van een advertorial waarbij u een mooi initiatief in de Surinaamse samenleving voor het voetlicht brengt. Zie onze website voor meer informatie. Help *Parbode*! Met vereende krachten kunnen we immers alles dragen.

Bij voorbaat dank! 🙏

Voor meer info:

<https://www.parbode.com/abonneren/>

101.7 FM

Channel 4.1 & 4.2

Live via Facebook & abcsuriname.com

ABC Online News

ABC Suriname

Maystreet 57
Paramaribo - Suriname S.A.
+597 464609 or +597 437990
amples@sr.net
www.abcsuriname.com

abc
The Love Station